U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **H. T. C.**, zast. JUDr. Zdeňkem Veberem, advokátem se sídlem Purkyňova 593/10, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2017, č. j. OAM-744/ZA-ZA11-HA08-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 3. 2018, č. j. 60 Az 3/2018 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o jeho žádosti tak, že se mu mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Z předloženého správního spisu plyne, že stěžovatel dne 8. 9. 2017 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen „ČR“). Je občanem Vietnamské socialistické republiky (dále jen „Vietnam“), je bez náboženského vyznání a není politicky aktivní. Ženatý je od roku 2004 (manželka žije ve Vietnamu), má jedno dítě narozené v roce 2004, u druhého dítěte si není jistý, jestli je jeho biologickým otcem. Do ČR přicestoval v roce 2008 na základě českého víza za účelem podnikání, poté zde získal povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. To mu bylo v roce 2017 ukončeno kvůli nedoplatku na pojistném na sociální zabezpečení. Tímto pozbyl právní titul k legálnímu pobytu na území ČR, a proto žádá o mezinárodní ochranu. Dalším důvodem je, že se nechce vracet do komunistické země, s manželkou se chce rozvést. Ve

Vietnamu by musel „začít od začátku“, bez podpory manželky, nemá tam žádné rodinné zázemí, ani kde bydlet. V ČR žije již 10 let, má zde kamarády i obchodní partnery.

[3] Krajský soud nejprve uvedl, že důvodem žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je legalizace pobytu na území ČR, neboť zde pozbyl pobytové oprávnění a na českém území hodlá i nadále pracovat. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu však pro účely legalizace pobytu na území ČR není možné zneužívat specifický institut mezinárodní ochrany formou azylu, ten totiž v § 12 taxativně vyjmenovává důvody pro jeho udělení a snaha o legalizaci pobytu se mezi ně neřadí.

[4] Žalovaný se dostatečně zabýval otázkou, zda stěžovateli hrozí, že bude obdobně jako jeho příbuzný v případě návratu do Vietnamu perzekuován z toho důvodu, že není členem vládnoucí komunistické strany. To, že na tuto skutečnost nekladl důraz, nelze žalovanému vytýkat. Stěžovatel totiž v rámci seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí uvedl, že jeho bratranec přispíval do vietnamského časopisu Nhat Tan, který je vydáván v ČR. Po návratu do Vietnamu byl zadržen a měsíc vězněn. Díky známostem, které ve Vietnamu má, byl propuštěn. Neuvedl však, proč se obává, že by byl perzekuován režimem ve Vietnamu. Jako důvod svých obav uvedl pouze to, že je příbuzným pronásledované osoby a že není členem tamní vládnoucí komunistické strany. Stěžovatel byl tím, na kom v tomto případě leželo břemeno tvrzení. Nebylo úlohou žalovaného, aby tyto důvody aktivisticky domýšlel.

[5] Žalovaný se dostatečně zabýval i otázkou, zda nejsou v projednávané věci dány podmínky pro udělení tzv. humanitárního azylu. Krajský soud připomněl, že na jeho udělení není právní nárok a že rozhodnutí o něm je výsledkem správního uvážení rozhodujícího správního orgánu. S tím souvisí i to, že soudní přezkum je omezen na to, zda správní orgán nevybočil z mezí zákona, své rozhodnutí logicky odůvodnil, jeho procesní postup byl prost vad a konečné rozhodnutí nebylo výrazem libovůle. Tato kritéria rozhodnutí žalovaného splňuje. Ten se při posuzování podmínek pro udělení humanitárního azylu zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele, přihlédl k jeho věku i zdravotnímu stavu. Na základě těchto zjištění dospěl k závěru, že v průběhu správního řízení nevyplynul žádný důvod podřaditelný pod § 14 zákona o azylu.

[6] Ani námitka, že žalovaný měl více zohlednit, že pozbyl pobytový titul z malicherného důvodu (nedoplatku na pojistném na sociální zabezpečení), který byl navíc způsoben pochybením jeho zmocněnce a příslušného správního orgánu, není důvodná. V řízení o udělení mezinárodní ochrany totiž není správní orgán povinen se zabývat důvody pro neprodloužení dlouhodobého pobytu, proti tomuto rozhodnutí se může stěžovatel domáhat ochrany v samostatném správním řízení.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[7] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k novému projednání.

[8] Nesouhlasí s krajským soudem, že žalovaný nepochybil při hodnocení obav z perzekuce ve Vietnamu jako relevantního důvodu pro udělení mezinárodní ochrany. Měl

důvodnou obavu, že bude podobně jako jeho příbuzný perzekuován za to, že není členem vládnoucí komunistické strany. Není podstatné, že tyto důvody uvedl až při seznámení se spisem. Během něj je totiž možné navrhovat další dokazování nebo proti němu vznést námitky. Úlohou žalovaného proto bylo se s tímto tvrzením vypořádat, nikoli ho pouze odmítnout z formálních důvodů. Žalovaný se touto skutečností dostatečně nezabýval, jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.

[9] Namítá, že krajský soud bez dalšího převzal názor žalovaného, že stěžovatel nebyl ve Vietnamu pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu a že zde neexistuje důvodná obava z pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Navíc žalovaný tento závěr neopřel o relevantní podklady.

[10] Rozporuje závěr krajského soudu, že se snaží zneužít institut mezinárodní ochrany (zejména pak humanitárního azylu) za účelem legalizace svého pobytu. Tvrdí, že o humanitární azyl žádá proto, že kvůli zrušení dlouhodobého pobytu není schopen zabezpečit své rodiče ve Vietnamu, jelikož tam nefunguje důchodový systém. Tímto aspektem jeho žádosti se měl zabývat krajský soud i žalovaný, což neučinili.

[11] Namítá také, že žalovaný posuzoval situaci ve Vietnamu na základě zpráv mezinárodních organizací, které však neodpovídají realitě. Ve skutečnosti žije velká část tamního obyvatelstva pod hranicí chudoby, což ze zpráv nevyplývá.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její zamítnutí pro nedůvodnost. Popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť je přesvědčen, že vydaná rozhodnutí jsou v souladu s právními předpisy. Souhlasí s krajským soudem, že stěžovatel žádá o mezinárodní ochranu, aby legalizoval svůj pobyt. Navíc dodal, že je mu z úřední činnosti známo, že řízení ve věci žádosti stěžovatele o udělení dlouhodobého pobytu bylo zastaveno, protože ani k opakované výzvě neodstranil nedostatky této žádosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[14] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[15] Soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše uvedeným usnesením.

[16] Stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku i rozhodnutí žalovaného. Krajský soud převzal závěr žalovaného, že stěžovatel nebyl v zemi původu pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu a že zde neexistuje důvodná obava

z pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Navíc žalovaný se tvrzenými obavami z pronásledování dostatečně nezabýval (viz odstavec [8] shora).

[17] Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti, a to dokonce i za situace, kdy to není v kasační stížnosti výslovně namítáno. Ve smyslu usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 totiž bude kasační stížnost posouzena jako přijatelná tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[18] V daném případě Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu ani rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelnými neshledal. Krajský soud na str. 4 až 5 napadeného rozsudku konstatoval, že stěžovatel namítané obavy z pronásledování ve Vietnamu neuvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani při pohovoru k této žádosti. Dodal, že „[t]*eprve v rámci seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí žalobce konstatoval, že jeho bratranec psal do vietnamského časopisu Nhat Tan, který je vydáván v ČR. Po návratu do Vietnamu byl bratranec zadržen a měsíc vězněn. Díky známostem, které ve Vietnamu má, byl propuštěn. Správní orgán na tuto skutečnost v napadeném rozhodnutí poukázal, avšak zcela v souladu s názorem zdejšího soudu na ni nekladl důraz. Žalobce ani neuvedl, z jakého důvodu se obává, že by byl perzekuován režimem ve Vietnamu, kromě toho, že je příbuzným dotyčné osoby, která byla perzekuována a současně, že není členem tamní vládnoucí komunistické strany…Úkolem žalovaného bylo toliko posoudit žalobcem výslovně uvedené okolnosti jeho azylového příběhu, neboť jsou to právě žadatelé o mezinárodní ochranu, na nichž leží prvotní břemeno tvrzení.*“ Z výše uvedeného je patrné, že krajský soud bez dalšího závěr žalovaného nepřevzal. Skutečnost, že se s žalovaným ztotožnil, ještě nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130).

[19] Nejvyšší správní soud s výše citovaným hodnocením krajského soudu souhlasí. Obava stěžovatele z pronásledování ve Vietnamu, kterou nepodložil žádnými konkrétními tvrzeními, nezakládá důvod pro postup dle § 12 písm. b) zákona o azylu (srov. např. usnesení Nevyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 10 Azs 208/2016 – 47), ani jiných ustanovení zákona o azylu. Současně je třeba zdůraznit, že není pravdou, že žalovaný by se touto skutečností nezabýval proto, že byla uplatněna teprve při seznámení se spisem, ale z důvodu uvedeného v předchozím odstavci (tj. z důvodu nekonkrétnosti tvrzení o jeho pronásledování).

[20] K otázce udělování humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, v němž uvedl, že mezi obvyklé důvody udělování humanitárního azylu „[l]*ze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory.*“ Byť se jedná o demonstrativní výčet důvodů pro udělení humanitárního azylu dle §14 zákona o azylu, je patrné, že stěžovatel netvrdil žádnou skutečnost, která by do této kategorie spadala.

[21] Pokud jde o otázku přezkoumávání rozhodnutí týkajících se humanitárního azylu, k té Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48,

uvedl, že „[a]*zyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.*“

[22] Udělení azylu z humanitárních důvodů na základě správního uvážení žalovaného dle § 14 zákona o azylu řeší předcházející judikatura Nejvyššího správního soudu v řadě rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72. Otázkou se zabýval též Ústavní soud v rozhodnutí ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, v němž mimo jiné uvedl, že „[j]*ednotícím principem je diskreční pravomoc správního orgánu, do níž soudům nenáleží zasahovat, leda by správní orgán nedospěl ke svému rozhodnutí řádným procesním postupem, nebo by jeho rozhodnutí nebylo řádně a logicky odůvodněno.*“ Žalovaný i krajský soud se v rámci mezí správního řízení, resp. soudního přezkumu s touto otázkou náležitě vypořádali. S jejich hodnocením se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud a uzavírá, že nepřiznání humanitárního azylu bylo v souladu se shora citovanou judikaturou. Snaha finančně podporovat své rodiče ve Vietnamu sama o sobě není důvodem pro udělení humanitárního azylu.

[23] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ani snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (viz rozsudek ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 - 46, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 – 26). K tomu slouží pobytové tituly podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V tomto ohledu proto nelze krajskému soudu ani žalovanému vytýkat, že dospěli ke stejnému závěru. Navíc stěžovatel při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu skutečně uvedl, že o ni žádá proto, že mu nebyl prodloužen dlouhodobý pobyt a že chce v ČR podnikat.

[24] Závěrem soud dodává, že se nezabýval námitkou spočívající v tom, že žalovaný posuzoval situaci ve Vietnamu na základě zpráv mezinárodních organizací, které neodpovídají realitě. Jedná se totiž o tvrzení již dříve uplatněné v žalobě, které však neobsahuje žádné výtky proti rozhodnutí soudu, ale vymezuje se pouze proti postupu žalovaného, a proto je také nepřípustné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 3 Azs 43/2003 - 48).

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[26] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu